

HUMANISTISK, DEMOKRATISK OG VÆRDIBASERET DIALOG MELLEM DANSKE OG KINESISKE UDDANNELSESPRAKTIKERE

INTERVIEW VED JØRGEN DELMAN

*Li Zhenxi besøjer børnehave i Bogense.
Foto fra Lisa Johansen.*

MILLIONER AF FØLGERE PÅ NETTET I KINA. TVÆRKULTUREL DIALOG OM VIGTIGE EMNER SOM DANNELSE, OPDRAGELSE, TRIVSEL, LIVSLANG LÆRING OG SKOVBØRNEHAVER. VIKTOR AXELSEN SOM OPVARMER. KINABLADET INTERVIEWER LISA JOHANSEN FRA FORENINGEN LEARN FOR LIFE OM DE ERFARINGER, SOM FORENINGEN HAR GJORT I SAMARBEJDE MED DERES KINESISKE PARTNERE. MEGET ER SVÆRT, SIGER LISA JOHANSEN, MEN UDBYTTET ER TILSVARENDE STORT. MIDT I DET HELE STÅR H.C. ANDERSEN.

Lisa, hvor stammer din interesse for Kina fra?
Jeg har altid interesseret mig for Kinas historie og kultur, og allerede i min studietid abonnerede jeg på Kinabladet. I regi af et syddansk efteruddannelsesprojekt lavede jeg i 2014 en trendrapport, som viste, at stadig flere kinesere ville søge mod Skandinavien. Siden da har jeg arbejdet med projekter, der går begge veje og ofte med udgangspunkt i H.C. Andersen. Hans fødeby er nemlig også min by.

I samarbejde med en herboende kineser introducerede jeg et kinesisk kortfilmseminar på OFF - Odense Internationale Filmfestival, og senere faciliterede min samarbejdspartner og jeg en kinesisk film, som blev optaget på Fyn. I samarbejde med Odense Filmværksted udviklede vi så en dansk-kinesisk talent camp i 2017. Her mødtes 20 unge filmtalenter fra både Danmark og Kina, først i Odense og dernæst i Chengdu, hvor de unge optog kortfilm med fokus på henholdsvis

fiktion og dokumentar - et eksperiment, som viste en meget forskellig tilgang til manuskriptudvikling, og hvor vigtig dialog og samarbejde er for at forstå og lære af hinanden.

Hvad er det for en organisation, du repræsenterer?

Learn for Life er en forening udsprunget af et samarbejde med "H.C. Andersen International Kindergarten College", som er stiftet af Dong Ruixiang,

en ildsjæl af en skolelærer fra Beijing, som har rejst i mange lande og i flere omgange været i Danmark. Som ung studerede han i et par år på Aalborg Universitet.

Dong kom til Nordfyns Højskole i 2017, hvor han sammen med den daværende forstander Mogens Godballe iværksatte en undervisningsforløb for kinesiske pædagoger. Omdrejningspunkt var H.C. Andersens eventyr, livsoplysning og højskoletraditioner. Jeg blev tilknyttet projektet sammen med en anden fynbo, Ann Guo Skov, som er kinesisk.

De første år var projektet støttet af den kinesiske Laoniufond, som udspringer af en mejerikoncern i Indre Mongoliet. Den økonomiske opbakning gjorde det muligt for kinesiske pædagoger fra både land og by at komme til Nordfyns Højskole. I kølvandet fulgte journalister og uddannelseseksperter. Efterfølgende oplevede vi et behov fra kinesisk side for kurser og kulturaktiviteter for andre målgrupper – blandt andet kinesiske forældre, som var interesserede i den danske tilgang til børn, opdragelse og livslang læring. På den baggrund stiftede vi i 2019 Learn For Life, hvor jeg i dag er sekretariatsleder.

Din organisation har nu lavet to store tværkulturelle arrangementer med kinesiske og danske aktører om læring og dannelse. De har endda været online begge gange på grund af corona. Hvad er formålet?

Vi har fået et godt netværk via aktiviteterne i Danmark, blandt andet til en af Kinas store uddannelsesstøtte-tanke China 30 Education Forum og forskningsinstitutionen 21st Century Education Research Institute. På opfordring fra førstnævnte gennemførte vi i september 2020 et dansk-kinesisk online-uddannelsesforum "China Denmark Education Forum". Her gav seks deltagere fra hvert land deres bud på, hvordan Covid-19 har påvirket uddannelsespraksis, og hvilke erfaringer der er høstet i de to lande – og ikke mindst betydningen af begge dele fremover. Blandt deltagerne var tidligere folketingsmedlem Bertel Haarder, filosofen Morten Albæk og professor Ane Qvortrup fra Syddansk Universitet. Fra Kina deltog blandt andre Zhu Yongxin, som er en hovedperson i China Educa-

tion 30 og herudover formand for 21st Century Education Research Institute, professor Yang Dongping, samt forfatter og underviser Li Zhenxi.

Året efter, i september 2021 gentog vi succesen. Her var emnet trivsel og lyst til at lære. I modsætning til året før fokuserede vi på dialog, og med hjælp fra tolke blev forummet et levende og ægte møde mellem mennesker. Badmintonspilleren Viktor Axelsen og Li Zhenxi indledte, og Viktor fortalte på

højskoler og skovbørnehaver; områder hvor Danmark har særlige traditioner og en mangeårig historie.

Nu spørger jeg helt uden bagtanke: Når man ser på dig og de kinesiske partnere som organisatorer, så virker det som om, der er et mismatch mellem en lille, relativt ukendt dansk forening og store, magtfulde kinesiske foreninger på den anden side med top-notabiliteter inden for den pædagogiske sektor som medlemmer. Hvem er jeres kinesiske partnere egentlig? Hvad er den kinesiske sides interesse i jer, og hvad er jeres interesse i dem? Hvem skal have glæde af arrangementerne?

Vi har flere partnere i Kina og har fået et godt og tillidsfuldt samarbejde – primært med børnehavedere og de reformvenlige uddannelseseksperter, der har været på besøg. Flere har besøgt danske børnehaver, skoler og kulturinstitutioner og fået kendskab til højskole- og friskoletraditionen, som tjener til inspiration i en kinesisk kontekst.

Vi oplever en stor interesse blandt uddannelsesreformatorer, der arbejder for at sikre større trivsel i de kinesiske skoler, for lighed mellem land og by og for at gøre op med det arbejdspress, som skoleelever udsættes for – ikke mindst fra forældre. Fra kinesisk side er der især interesse for arbejdet med dannelsesbegreb, trivsel og tilgang til børn, opdragelse, det gode liv og for noget så fundamentalt som det at være menneske.

Fra dansk side får vi et større indblik i, hvad der foregår i Kina, hvordan hverdagen former sig, skolen og børnehaveliv, pædagogisk filosofi, forskellige tanker om fremtiden hos almindelige kinesere.

For mig at se, formes uddannelse af den kultur, den opstår i. Vi fortæller, hvordan vi gør, og hvordan vi tænker i Danmark, og så kan de kinesiske lyttere/seere tage det med sig, som de kan bruge, ligesom det er interessant at høre om aktuelle kinesiske uddannelsesystemer, og hvad kinesiske undervisere er optaget af.

Det er rigtigt, at Learn For Life er en lille forening, men når det kommer til godt samarbejde, handler det om tillid og den personlige kontakt.

Hvad synes du, der kommer ud af disse møder og jeres samarbejde i øvrigt? Kan du give nogle konkrete eksempler?

The 2nd China-Denmark Education Forum havde over 1,3 millioner seere på nettet.

kinesisk om sin skolegang, sit syn på uddannelse, sin vej mod toppen i badminton og sin helt nye rolle som far. De øvrige deltagere var bl.a. trivselseksperter Hans Henrik Knoop fra Aarhus Universitet, som udvekslede erfaringer med en kinesisk trivselseksperter, ligesom en lærer, en børnehavelærer, en efterskoleforstander, en gymnasieelev og en forælder fra begge lande talte sammen. Netop dialog og den personlige kontakt var forummets styrke, hvor forskelle og ligheder kom tydeligt til syne.

En måned senere blev vi inviteret til at deltage i endnu et forum "LIFE Education Innovation Forum", som 21st Century Education Research Institute arrangerer hvert andet år. Her fortalte de danske deltagere om friskoler,

De forskellige fora har skabt opmærksomhed og større indsigt. Især har ”China Denmark Education Forum” haft mange deltagere. I 2021 havde vi lidt over 1 mio. seere på nettet, og i september 2021 var tallet på 1,3 mio. Den store opmærksomhed har affødt flere kontakter. Det er også på den måde, vi rekrutterer deltagere til vores egne onlinekurser, hvor vi tager specifikke emner op.

Andre konkrete eksempler er Li Zhenxis bog, som oversat til dansk har titlen ”Uddannelse har 100 forskellige sprog”. Bogen er en slags dagbog, hvori Li Zhenxi beskriver sine to ophold i Danmark og møderne med danske børnehaver, skoler, undervisere, elever, børneteatre m.m. Li Zhenxi er i øvrigt forfatter til over 70 bøger med fokus på uddannelse.

Der er desuden kommet en film og en bog ud af Meng Xianmings besøg i august 2018. Inspireret af H.C. Andersen og digterens fødeby tog han hjem og skrev manuskript til filmen ”Yueyue kommer til Danmark”, som et kinesisk filmhold optog i Danmark i december 2018 og i Kina i 2019. Filmen handler om et gryende venskab mellem en kinesisk pige Yueyue og en dansk pige Amy, som sammen oplever julen i Danmark og kinesisk nytår i Zhengzhou. En bog baseret på manuskriptet er netop udkommet, mens filmen efter planen er klar til februar 2022. Meng Xianming står bag flere kinesiske børnefilm, bl.a. den præmierede ”The Reading Boy.”

Et andet eksempel er en børnehaverleder fra Henan-provinsen, som efter

sit besøg valgte at grave børnehavens kunstige udendørsområder op og erstatte dem med jord, vand og græs, så børnene nu kan rive, grave, lege med jord og vand. Hun har også valgt at introducere magiske og eventyrlige

Yueyue og Amy til kinesisk nytår i bjerglandsby i Henan-provinsen. Foto fra Lisa Johansen.

aktiviteter, som hun oplevede i en børnehave i Odense. I alt har cirka 275 kinesiske pædagoger, journalister og forældre været på Nordfyns Højskole, camps og andre studieophold, inden Corona lukkede verden ned.

Hvilke udfordringer har der været i forbindelse med arrangementerne?

Udfordringer er der mange af – både sproglige, kulturelle og tekniske. Sproglige, fordi der stadig er mange kinesere, som ikke taler engelsk, og kun få danskere taler kinesisk. Kulturelle, fordi vores referencerammer er forskel-

lige, og vi på mange områder tænker forskelligt. Teknisk har vi udfordringer med de forskellige onlineplatforme, hvor ikke alle formater kan bruges i begge lande.

Hvor bevæger samarbejdet sig hen fremover?

Vi fortsætter det gode samarbejde. Vi er en meget lille dråbe i havet, men samarbejdet repræsenterer en unik mulighed for at sætte en humanistisk, demokratisk og værdibaseret dagsorden som afsæt for dialog.

Den allerstørste udfordring er imidlertid Covid-19, som har sat en stopper for al rejseaktivitet. Kernen i vores arbejde var fra start at arrangere studieophold, så kineserne på egen krop kunne se og opleve, hvordan vi gør i Danmark. Da verden lukkede ned, havde vi valgt mellem at stoppe eller fortsætte online. Vi valgte det sidste og arbejder på at udvikle flere onlinekurser, som kan sikre en økonomisk bæredygtig forening.

Projektet er langt fra nemt. Bløde værdier er svære at kommercialisere og endnu sværere til et land, som har en anden uddannelsestradition, og som i stigende grad lukker ned for inspiration fra og samarbejde

med udlandet. Heldigvis har vi et godt kinesisk netværk og oplever en øget interesse. Vi sender jævnligt artikler ud via vores WeChat-plattform om børneliv, hverdagen og uddannelsesliv i Danmark. Vi er også i gang med et spændende H.C. Andersen-projekt om eventyrlige legefællesskaber målrettet børnehaver. Projektet er støttet af H.C. Andersen Fonden.

Biografi: Lisa Johansen er cand.phil. i fransk og har gennem mange år arbejdet med kultur- og uddannelsesprojekter bl.a. i Frankrig, Danmark og Grønland, og nu i Kina for learnforlife.dk.